

SKT-23.04

Kehtivad alates 28.04.2023

Sõidukikindlustuse tingimused

Helista meile **6800 500** või vaata lisaks salva.ee

SISUKORD

1. SÕIDUKIKINDLUSTUSE LEPINGU SÕLMIMINE	3
2. KINDLUSTATUD ESE.....	3
3. ERIKOKKULEPPEL KINDLUSTATAV ESE	3
4. ERIKOKKULEPPEL KINDLUSTATAV LISAVARUSTUS.....	3
5. KINDLUSTATUD ESEME SUHTES KEHTIVAD VÄLISTUSED	4
6. LEPINGU TERRITORIAALNE KEHTIVUS	4
7. KINDLUSTUSJUHTUM JA KINDLUSTUSRISKID.....	4
8. TÄIENDAV KINDLUSTUSKAITSE	5
9. VÄLISTUSED.....	10
10. KINDLUSTUSVÕTJA KOHUSTUSED	11
11. KOHUSTUSTE RIKKUMISE TAGAJÄRJED	14
12. SALVA KOHUSTUSED.....	14
13. KINDLUSTUSHÜVITISE MAKSMISE PÕHIMÕTTED	14
14. OMAVASTUTUS.....	17
LISA 1. PÜSIVA PUUDE PROTSENDI MÄÄRAMISE TABEL.....	18

1. SÕIDUKIKINDLUSTUSE LEPINGU SÕLMIMINE

- 1.1 Kindlustusleping (edaspidi „leping“) sõlmitakse kindlustusvõtja ja Salva Kindlustuse AS-i (edaspidi „Salva“) vahel. Leping loetakse sõlmituks ning kindlustuskaitse hakkab kehtima kindlustuspoliisile (edaspidi „poliis“) märgitud kindlustusperioodil, tingimusel et kindlustusvõtja tasub esimese kindlustusmakse õigeaegselt.
- 1.2 Kuni esimese kindlustusmakse laekumiseni ei loeta lepingut sõlmituks ning kindlustuskaitse ei kehti. Enne kindlustuskaitse jõustumist kindlustatud eseme kahjustumisest või hävimisest tekkinud kahju ei kuulu lepingu alusel hüvitamisele.
- 1.3 Kui kindlustusvõtja hilineb esimese kindlustusmakse tasumisega rohkem kui 15 päeva, võivad pooled leppida kokku, et sõlmivad uue lepingu, mille kindlustuskaitse algab kindlustusmakse tasumisele järgnevast päevast. Uue lepingu sõlmimisel väljastatakse kindlustusvõtjale uus poliis uue kindlustusperioodiga.
- 1.4 Kui pooled ei jõua uue lepingu sõlmimise osas kokkuleppele, kuulub hilinedes tasutud kindlustusmakse kindlustusvõtjale tagastamisele.
- 1.5 Lisaks käesolevas punktis kirjeldatud lepingu sõlmimise erireeglitele kohaldatakse lepingu sõlmimisele, lepingust taganemisele, lepingu lõppemisele või kindlustusmakse tasumisele reegleid, mis on sätestatud lepingu sõlmimise ajal kehtinud Salva Kindlustuse üldtingimustes.

2. KINDLUSTATUD ESE

- 2.1 Kindlustatud esemeks on Eesti Vabariigi liiklusregistris registreeritud tavakasutuses maismaasõiduk või selle haagis (edaspidi „sõiduk“) esmamüügi kompleksuses. Tavakasutuseks ei loeta sõiduki kasutamist õppesõidukina, alarmsõidukina, turvafirma sõidukina, taksona, juhita lühirendisõidukina, kokkuleppevedusid teostava sõidukina (nt Bolt), kullersõidukina.
- 2.2 Koos sõidukiga on automaatselt kindlustatud:
- sõidukis olev turvahäll ja turvaiste;
  - elektrisõidukis olev või laadimise ajaks sõiduki külge ühendatud mittestatsionaarne laadimiskaabel;
  - sõiduki külge paigaldatud katuseboks, katuseraam, jalgrattahoidja ja haakekonks.
- 2.3 Tavakasutuses mitteolevaid sõidukeid ning sõiduki esmamüügi kompleksuses mittesisalduvat lisavarustust saab kindlustada erikokkuleppel.
- 2.4 Kindlustatud sõiduk märgitakse poliisile.

3. ERIKOKKULEPPEL KINDLUSTATAV ESE

- 3.1 Erikokkuleppel on koos punktis 2 nimetatud sõidukiga kuni poliisil märgitud kindlustussummani võimalik kindlustada:
- sõidukiga haakes olev kerghaagis registrimassiga kuni 750 kg;
  - sõiduki pagasiks olevad sõidukijuhile või kaasreisijale kuuluvad isiklikud esemed;
  - sõiduki külge kinnitatud rattahoidjale paigaldatud jalgratas – ainult õnnetusjuhtumi riski (punkt 7.2) vastu;
  - sõidukis viibivate isikute elu ja tervis.
- 3.2 Erikokkuleppel kindlustatav ese märgitakse poliisile.

4. ERIKOKKULEPPEL KINDLUSTATAV LISAVARUSTUS

- 4.1 Poliisile tehtud märke korral on sõidukile püsivalt kinnitatud esemed ja lisavarustus, mis ei sisaldu sõiduki esmamüügi kompleksuses, kuid on loetletud punkti 4.1 alapunktides a–e, kindlustatud kuni poliisile märgitud lisavarustuse kindlustussummani. Sellise lisavarustuse iga eseme kindlustussummaks on selle harilik hind, kuid mitte rohkem kui poliisile märgitud erikokkuleppel kindlustatava lisavarustuse kindlustussumma kõigi esemete peale kokku. Nimetatud esemed ja lisavarustus on järgmised:
- navigatsiooni-, audio-, TV-, video- (nt videoregistraator), takso- ja multimeediaseadmed;

- b) keredetailid ja lisaseadmed (nt lisatuled, vints, eelsoojendi, gaasiseade, astmelauad, kangururauad jmt);
- c) eritehnika- ja varustus (nt külmutusseadmed, tõsteseadmed, multilift seadmed, diagnostika seadmed, meditsiinitehnika, politsei ja päästesõidukite eriseadmed);
- d) sõiduki kere maalingud ja sõidukile kantud kleebised;
- e) kergsulamveljed.

4.2 Poliisile märgitud erikokkuleppel kindlustatav lisavarustus on hõlmatud mõistega „kindlustatud ese“.

5. KINDLUSTATUD ESEME SUHTES KEHTIVAD VÄLISTUSED

Kindlustamisele ei kuulu ja kindlustuskaitse ei kehti järgmiste esemete suhtes:

- a) sõidukid, mis ei ole läbinud tehnilist ülevaatus;
- b) võistlus- ja ralliautod;
- c) trossidel, relssidel või rööbastel liikuvad sõidukid;
- d) militaarsõidukid;
- e) kaitsevaha, nano- ja keraamiline kate;
- f) sõidukist eraldiseisvad rehvid ja valuveljed;
- g) sõidukiga transporditav või sõidukis olev kaup.

6. LEPINGU TERRITORIAALNE KEHTIVUS

6.1 Kindlustatud eseme suhtes kehtib kindlustuskaitse poliisile märgitud kehtivuspiirkonnas.

6.2 Olenemata kindlustatud esemele kohalduvast kehtivuspiirkonnast kehtib autoabi kindlustuskaitse Eesti Vabariigi (v.a. väikesaared) ja Euroopa (v.a Venemaa, Ukraina, Valgevene ja Türgi) avalikel teedel.

7. KINDLUSTUSJUHTUM JA KINDLUSTUSRISKID

7.1 Üldine

7.1.1 Kindlustusjuhtumiks on kindlustatud eseme äkiline, ootamatu ja ettenägematu kahjustumine, hävimine või kaotamine kindlustuskaitse kehtimise ajal lepingus sätestatud tingimustel, kui kohaldamisele ei kuulu ükski kindlustustingimustes (edaspidi „tingimused“) toodud välistus või piirang.

7.1.2 Kindlustusriskid märgitakse poliisile.

7.2 Õnnetusjuhtum

7.2.1 Õnnetusjuhtumiks loetakse kindlustatud eseme kahjustumist või hävimist välise mehaanilise jõu tagajärjel, sh liiklusõnnetus.

7.2.2 Liiklusõnnetuseks loetakse ootamatut ja ettenägematut sõidukivälist sündmust, mis kaasneb sõiduki liikumise või paiknemisega liikluses. Liiklusõnnetuseks loetakse ka kokkupõrget mistahes esemega või otsasõitu mistahes takistusele, teelt väljasõitu, aukusõitu.

7.2.3 Õnnetusjuhtumiks ei loeta:

- a) kauba peale- või mahalaadimise käigus kindlustatud esemele tekkinud kahju, v.a. juhul, kui poliisile on märgitud laadimiskahjude täiendav kindlustuskaitse;
- b) kahju, mis tekib kindlustatud esemele sõiduki või selle haakes oleva haagise ümber- või sissevajumisest ilma teelt väljasõidu, aukusõidu või mistahes esemega kokkupõrket, v.a. juhul, kui poliisile on märgitud ümber- või sissevajumise täiendav kindlustuskaitse;
- c) veega kaetud alale sõitmist;
- d) tormi, rahe või üleujutuse käigus sõidukile kukkunud esemete poolt tekitatud kahju;
- e) kindlustatud eseme kahjustumist tulekahju, tormi, rahe, üleujutuse, vandalismi, varguse, röövimise või omavolilise kasutamise tagajärjel.

Näide: Sõiduk süttib sõitmisel või parkimisel. Tekkinud kahju ei loeta õnnetusjuhtumi kindlustusjuhtumiks, vaid tekkinuks tulekahju tõttu.

7.3 Torm, rahe ja üleujutus

Tormiks, raheks ja üleujutuseks loetakse kindlustatud esemele vahetult loodusjõudude toimel tekkinud kahju, mille on tekitanud torm, rahe, üleujutus ning nimetatud sündmuste toimel esemete kukkumine kindlustatud esemele.

7.4 Tulekahju ja plahvatus

7.4.1 Tulekahjuks loetakse kindlustatud eseme äkilist, ootamatut ja ettenägematut kahjustumist või hävimist tule (sh süütamise), suitsu, tahma, kustutustööde või elektriseadmete ja/või -juhtmestiku lühiühenduse tõttu, v.a juhul, kui kahjustada on saanud ainult elektriseadmed ja/või -juhtmestik.

7.4.2 Plahvatuses loetakse kindlustatud eseme kahjustumist või hävimist gaasi või aurude paisumisel tekkinud järsust temperatuuritõusust või selle tagajärjel tekkinud lööklainest.

7.5 Vandalism

7.5.1 Vandalismiks loetakse kindlustatud eseme tahtlikku kahjustamist või hävitamist kolmandate isikute poolt (sh lõhkekeha plahvatus).

7.5.2 Vandalismiks loetakse muu hulgas juhtumit, kus kindlustatud ese hävib või kahjustub tulekahju või plahvatus tagajärjel, mille on kindlustatud eseme suhtes tahtlikult toime pannud kolmandad isikud.

7.6 Vargus, röövimine, omavoliline kasutamine

7.6.1 Varguseks loetakse kindlustatud eseme või selle osa äravõtmist ebaseadusliku omastamise eesmärgil. Varguseks loetakse ka varguse katset. Juhul kui varastatud kindlustatud esemega toimub täiendav kahjujuhtum (nt sõiduk on varguse toimepanemise järel sattunud liiklusõnnetusse või süttinud), loetakse, et kahju on saabunud varguse tõttu.

7.6.2 Röövimiseks loetakse kindlustatud eseme või selle osa äravõtmist kolmandate isikute poolt ebaseadusliku omastamise eesmärgil, kasutades elule või tervisele ohtlikku vägivalda või sellise vägivaldaga ähvardamist. Röövimiseks loetakse ka röövimise katset. Juhul kui röövitud kindlustatud esemega toimub täiendav kahjujuhtum (nt sõiduk on röövimise toimepanemise järel sattunud liiklusõnnetusse, süttinud vms), loetakse, et kahju on saabunud röövimise tõttu.

7.6.3 Kindlustatud eseme omavoliliseks kasutamiseks loetakse kindlustatud eseme omavolilist äraviimist kolmandate isikute poolt omaniku või seadusliku valdaja tahte vastaselt, ajutise kasutamise eesmärgil ja omastamise eesmärgita. Juhul kui kindlustatud eseme omavolilise kasutamise käigus toimub täiendav kahjujuhtum (nt sõiduk on omavolilise kasutamise käigus sattunud liiklusõnnetusse, süttinud vms), loetakse, et kahju on saabunud omavolilise kasutamise tõttu.

7.6.4 Kui kindlustatud ese ei ole kindlustatud varguse, röövimise ja omavolilise kasutamise vastu või kui nende riskide realiseerumisel toimunud kahjujuhtumi hüvitamisest keelduti, siis ei loeta kindlustusjuhtumiks ka nende riskide realiseerumisega kaasnenud muud kahju.

8. TÄIENDAV KINDLUSTUSKAITSE

8.1 Üldine

Täiendav kindlustuskaitse kehtib ainult juhul, kui selle kohta on poliisile tehtud asjakohane märg.

8.2 Klaasikindlustus

8.2.1 Klaasikindlustuse kindlustusjuhtumiks loetakse olukorda, kus sõiduki esi- või salongiklaas (sh klaasile paigaldatud kile) on kahjustunud või hävinud otseselt sõiduki klaasile suunatud löögi tagajärjel. Kui kahjustunud klaasi on võimalik parandada, hüvitatakse klaasi parandamise mõistlik kulu.

8.2.2 Poliisile märgitakse omavastutuse kohaldamise tingimused.

8.2.3 Katuseluuk ja klaaskatus ei ole kindlustatud esemeks.

8.2.4 Klaasi kahjustumisest tekkinud kahju ei hüvitata, kui kahjustus on seotud klaasi tavapärase kulumisega (nt klaasipuhastajate tekitatud kahju, klaasi jääst või lumest puhastamisel tekkinud kahju).

8.2.5 Klaasi kahjustumisest või hävimisest tekkinud kahju ei hüvitata, kui klaas oli enne kindlustusjuhtumi toimumist nii oluliselt kahjustatud ja/või kulunud ja tuhmunud, et vajanuks parandamist või asendamist kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkinud kahju tekkimisest sõltumata.

8.3 Loomale või linnule otsasõit omavastutusest

8.3.1 Loomale või linnule otsasõidust kindlustatud esemele tekkinud kahju hüvitatakse omavastutust rakendamata järgmiste tingimuste koosinimisel:

- a) sõiduk remonditakse Eesti, Läti või Leedu Vabariigis;
- b) õnnetusjuhtumi sündmuskohal on viivitamata teavitatud Häirekeskust või Keskkonnaametit.

8.3.2 Loomale või linnule otsasõidu vältimisest kindlustatud esemele tekkinud kahju hüvitatakse omavastutust rakendamata järgmiste tingimuste koosinimisel:

- a) sõiduki pardakaamera salvestusega on tõendatud, et õnnetusjuhtum toimus loomale või linnule otsasõidu vältimise tõttu;
- b) sõiduk remonditakse Eesti, Läti või Leedu Vabariigis.

8.4 Reisikatkestus

8.4.1 Kindlustatud sõidukiga sõidu katkemisel punktides 7.2–7.6 nimetatud kindlustusjuhtumi toimumise tõttu hüvitatakse:

- a) sõiduki lähimasse valvega parklasse või kinnisele territooriumile esmase toimetamise põhjendatud kulud lepingus märgitud ulatuses;
- b) sõidukijuhi ja kaasreisijate mõistlikud sõidukulud Eesti Vabariiki ja Eesti Vabariigis rongi, laeva või bussipileti hinna ulatuses;
- c) poliisil oleva täiendava märke korral asendussõiduki mõistlikud rendikulud või lennupileti kulud, et sõidukijuht ja kaasreisijad saaksid naasta Eesti Vabariiki.

8.4.2 Poliisile märgitud reisikatkestuse kindlustussumma hüvitatakse kogu reisiseltskonna kohta kokku, mitte iga isiku kohta eraldi.

8.5 Kasutuskatkestus

8.5.1 Kasutuskatkestuseks (kasutusvõimaluse puudumiseks) loetakse ainult järgnevat olukordi:

- a) sõiduk on remondiettevõttes punktides 7.2–7.6 nimetatud kindlustusjuhtumi toimumise tõttu tekkinud kahjustuste likvideerimise eesmärgil;
- b) punktides 7.2–7.6 nimetatud kindlustusjuhtumi tõttu tekkinud sõiduki tehniline seisund ei võimalda seda kasutada;
- c) punktides 7.2–7.6 nimetatud kindlustusjuhtumi tõttu tekkinud sõiduki tehniline seisund ei luba seda kasutada vastavalt õigusaktidele;
- d) sõiduk on väljunud sõiduki seadusliku valdaja kasutusest/valdusest punktis 7.6 nimetatud kindlustusjuhtumi tagajärjel.

8.5.2 Kasutusvõimaluse puudumise korral on hüvitise viisiks rahaline hüvitis.

8.5.3 Kasutuskatkestuse hüvitist makstakse vaid juhul, kui kindlustusjuhtum on saanud ning Salval on lepingujärgne kahju hüvitamise kohustus. Kasutuskatkestuse päevaraha makstakse ka juhul, kui kindlustusjuhtumi saabumisel hüvitab kahju kolmas isik.

Näide: Salvas kindlustatud sõiduk saab kahjustada liiklusõnnetuses, mille põhjustajaks on teise sõiduki juht. Salva maksab kasutuskatkestuse päevaraha ka juhul, kui sõiduki taastusremont hüvitatakse liiklusõnnetuse põhjustanud sõiduki liikluskindlustuse lepingu alusel.

8.5.4 Kasutuskatkestuse kindlustusjuhtumi toimumise korral makstakse ühes kindlustusperioodis kasutuskatkestuse hüvitist maksimaalselt 42 päeva eest, ühe kindlustusjuhtumi kohta maksimaalselt 21 päeva eest.

8.5.5 Kui kahjustunud sõiduk on remonditav ning sellega võib liigelda, muutub kasutuskatkestuse hüvitis sissenõutavaks alates kindlustatud sõiduki remontimise esimesest päevast.

8.5.6 Sõiduki hävimisel makstakse kasutuskatkestuse hüvitist alates Salvale kindlustusjuhtumist teatamisele järgnevast päevast. Sama kehtib sõiduki puhul, mis on kahjustunud, kuid mida ei saa tehnilistel põhjustel või õigusaktidest tulenevalt kasutada.

- 8.5.7 Kasutuskatkestuse hüvitise summa suurus ühe kalendripäeva kohta märgitakse poliisile.
- 8.5.8 Kasutusvõimaluse puudumiseks ei loeta kindlustusvõtja käitumisest tingitud ajakulu.
- 8.5.9 Kasutuskatkestuse hüvitis ei kuulu maksmisele klaasikindlustusjuhtumi (punkt 8.2) toimumisel.
- 8.5.10 Kasutuskatkestuse kindlustus ei laiene kerghaagise kindlustusjuhtumile (punkt 8.8).

8.6 Autoabi kindlustus

- 8.6.1 Autoabi kindlustust on võimalik sõlmida sõidu- või pakiautodele, mille registrimass ei ületa 3500 kg.
- 8.6.2 Lepingu alusel hüvitatakse autoabikulud ainult tingimusel, et autoabi tellitakse Salva autoabi telefoninumbri 6844 444 kaudu. Teistelt teenusepakkujatelt tellitud autoabiteenus ei kuulu hüvitamisele.
- 8.6.3 Autoabi kindlustusjuhtumiks on ootamatult ja ettenägematult tekkinud vajadus autoabi kasutamise järele põhjusel, et kindlustatud sõidukiga sõidu alustamine või edasi liiklemine on tehnilistel põhjustel takistatud ning vajaminev teenus on käesolevate tingimuste alusel hüvitatav.
- 8.6.4 Autoabi kindlustusega kaetud teenused on järgmised:
- a) konsultatsioon liiklusõnnetuse korral;
  - b) Mandri-Eestis, Saaremaal, Hiiumaal ja Muhu saarel liiklusõnnetuse fikseerimine ja vormistamine sündmuskohal;
  - c) tehnilise rikke korral konsultatsioon autoabi telefonil, vajaduse korral abiauto kohaletulek ning rikke kõrvaldamine;
  - d) rehviabi purunenud rehvi korral. Varuratta puudumisel pukseeritakse sõiduk remonditöökotta;
  - e) sõiduki käivitusabi, kui aku on tühi. 30 päevase perioodi jooksul osutatakse käivitusabi maksimaalselt kahel korral;
  - f) elektrijõul sõitva sõiduki pukseerimist lähimasse laadimispunkti osutatakse maksimaalselt kahel korral kindlustusperioodi jooksul;
  - g) kütuse toomine, kui see on ootamatult otsa saanud. Kütuse eest tuleb tasuda kliendil endal;
  - h) lukuabi, kui sõiduki võtmed on kadunud, varastatud või sõidukisse lukustatud;
  - i) teelt väljasõitnud sõiduki teele tagasitõmbamine;
  - j) liiva, lumme vms kinni jäänud sõiduki väljaaitamine;
  - k) sõiduki pukseerimine ning Mandri-Eestis, Saaremaal, Hiiumaal või Muhu saarel sõidukis viibinud isikute transport, kui:
    - 1) riket ei ole võimalik kohapeal kõrvaldada;
    - 2) tegemist on kindlustusjuhtumiga ning sõidukiga ei ole tehniliselt võimalik või vastavalt kehtivatele õigusaktidele lubatud sõita;
    - 3) sõidukile on ekslikult tangitud vale kütust.
- 8.6.5 Mandri-Eesti piires pukseeritakse sõiduk kliendi soovitud kohta ning Euroopas pukseeritakse sõiduk lähimasse remonditöökotta või valvega parklasse. Kui sõidukit soovitakse pukseerida Eesti Vabariigi väikesaarele, pukseeritakse sõiduk lähimasse sadamasse, millisest on võimalik sõiduk transportida soovitud väikesaarele.
- 8.6.6 Pukseerimise kindlustussumma Eesti Vabariigis on 500 eurot ning Euroopas 800 eurot ühe kindlustusjuhtumi kohta. Teenust osutatakse juhtumi toimumise riigi piires ning kindlustussummat ületav osa jääb kliendi kanda.
- 8.6.7 Salva võib autoabi hüvitamisest keelduda, kui juhtum ei ole ootamatu ega ettenägematu (nt korduv käivitusvoolu andmine).
- 8.6.8 Autoabi kindlustuse alusel ei hüvitata kulutusi sõiduki tarvikute, varuosade, asendusvõtmete või pultide, kütuse, õli või muude vedelike soetamiseks. Samuti ei hüvitata telefonikulusid, parkimistasusid ega takso või muu transpordivahendi kasutamise kulu.
- ## **8.7 Pagasiks olevate isiklike esemete kindlustus**
- 8.7.1 Sõiduki pagasiks olevate isiklike esemete suhtes sõlmitud kindlustuse korral on kindlustatud esemeteks poliisile märgitud lukustatud sõiduki pagasiruumis või varjatud kohal sõitjateruumis olevad isiklikud tarbeesemed.
- 8.7.2 Pagasiks olevad isiklikud esemed on kindlustatud punktides 7.2–7.6 nimetatud kindlustusjuhtumi toimumisel tekkida võivate kahjude vastu.

- 8.7.3 Pagasiks olevate isiklike esemete kindlustussumma ühe kindlustusjuhtumi kohta märgitakse poliisile. Kindlustussumma kehtib kõikide esemete peale kokku.
- 8.7.4 Pagasiks olevate isiklike esemete kindlustusjuhtumi korral rakendatakse lepingu põhiomavastutust. Kui sama juhtumi käigus on kindlustatud sõidukile tekkinud kahjustused, mille hüvitamisel rakendatakse kindlustatud sõiduki omavastutust, siis pagasiks olevate isiklike esemete kindlustusjuhtumile eraldi omavastutust ei rakendata.
- 8.7.5 Pagasiks olevate isiklike esemete kindlustuskaitsega ei ole hõlmatud:
- sularaha, väärtpaberid, väärismetallist esemed;
  - kunstiväärtused, antiikesemed, kollektsioonid;
  - käsikirjad, dokumendid, fotod, plaanid, joonised;
  - personaal-, süle- ja tahvelarvutid, elektroonilised andmekandjad, mobiiltelefonid, audio- ja videotehnika;
  - teenusena veetavad kaubad, veosed ja koormad;
  - lemmikloomad;
  - kerghaagises olevad esemed.
- 8.8 Kerghaagise kindlustus**
- 8.8.1 Kindlustatud esemeks on sõidukiga haakes olev kuni 750 kg registrimassiga kerghaagis.
- 8.8.2 Kindlustuskaitse kehtimiseks peab kerghaagis olema kindlustusjuhtumi toimumise hetkel kindlustatud sõiduki küljes oleva haakeseadmega ühendatud.
- 8.8.3 Kerghaagise tehno seisund ja varustus peavad vastama tootjatehase ning seadusandja poolt kehtestatud nõuetele.
- 8.8.4 Kerghaagise kindlustuskaitse ei laiene haagises olevatele esemetele.
- 8.8.5 Kerghaagis on kindlustatud punktides 7.2–7.6 nimetatud kindlustusjuhtumite vastu.
- 8.8.6 Kerghaagise kindlustussumma märgitakse poliisile.
- 8.8.7 Kerghaagise kindlustusjuhtumi korral rakendatakse lepingu põhiomavastutust. Kui sama juhtumi käigus on kindlustatud sõidukile tekkinud kahjustused, mille hüvitamisel rakendatakse kindlustatud sõiduki omavastutust, siis kerghaagise kindlustusjuhtumile eraldi omavastutust ei rakendata.
- 8.8.8 Hüvitamisele ei kuulu kahju, mis tulenes kerghaagise ülekoormusest.
- 8.9 Jalgrattakindlustus**
- 8.9.1 Sõiduki külge kinnitatud rattahoidjale paigaldatud jalgratas on kindlustatud õnnetusjuhtumi riski (punkt 7.2) vastu.
- 8.9.2 Jalgrattakindlustuse kindlustusjuhtumi korral rakendatakse õnnetusjuhtumi riski omavastutust. Kui sama juhtumi käigus on kindlustatud sõidukile tekkinud kahjustused, mille hüvitamisel rakendatakse õnnetusjuhtumi riski omavastutust, siis jalgrattakindlustuse kindlustusjuhtumile eraldi omavastutust ei rakendata.
- 8.9.3 Jalgratta kindlustussumma ühe kindlustusjuhtumi kohta märgitakse poliisile. Kindlustussumma kehtib kõikide esemete peale kokku.
- 8.10 Pereliikme sõiduõppe kindlustus**
- Pereliikme sõiduõppe kindlustuse korral hüvitatakse õppesõidu ajal sõiduki kahjustumisest või hävimisest tekkinud kahju järgmiste tingimuste koosinemisel:
- realiseerunud on punktis 7.2 kirjeldatud kindlustusjuhtum;
  - kindlustusjuhtumi toimumise hetkel juhib kindlustatud sõidukit isik, kes õpib mootorsõidukijuhi koolituskursusel või on koolituskursuse lõpetanud ja võib juhtida sõidukit juhendaja juuresolekul;
  - juhendaja on õppesõitu tegeva isiku pereliige;
  - juhendaja viibib kindlustusjuhtumi ajal kindlustatud sõidukis;
  - juhendaja on saanud Transpordiametilt tunnistuse või õiguse juhendamiseks;
  - õppesõitu tegev isik on märgitud juhendaja tunnistusele või kantud liiklusregistrisse;
  - juhendaja vastab kõikidele muudele seaduses sätestatud nõuetele.

8.11 Sõiduki võtmete kaotamine, hävimine või vargus

Sõiduki võtmete ja/või signalisatsioonipultide kadumise, varguse või muu ootamatu ja ettenägematu kahjustumise või hävimise korral hüvitab Salva sõiduki võtme või signalisatsioonipuldi vahetamise, vajadusel ümberkodeerimise ning lukkude vahetamise põhjendatud kulud kuni poliisile märgitud kindlustussummani.

8.12 Sõiduki registreerimistunnistuse või juhilubade kaotamine või vargus

Kui sõiduki registreerimistunnistus või sõiduki registreerimistunnistusele märgitud kasutaja juhiluba on hävinud, varastatud või kaduma läinud, hüvitatakse uue dokumendi väljastamise riigilõiv.

8.13 Liisingväärtuse kindlustus

8.13.1 Liisingväärtuse kindlustuse alusel hüvitatakse punktides 7.2–7.6 nimetatud kindlustusjuhtumi tagajärjel hävinud, varastatud või röövitud sõiduki liisingulepingu jääkväärtus järgmiste tingimuste koosesinemisel:

- a) sõiduki esmaregistreerimisest ei ole kindlustusjuhtumi toimumise hetkeks möödas üle 7 aasta;
- b) sõiduk on olnud kindlustusperioodi jooksul tavakasutuses. Sõiduki tavakasutuseks ei loeta sõiduki kasutamist tingimuste punktis 2.1 loetletud viisil;
- c) sõiduki registrimass ei ületa 3500 kg;
- d) sõiduki omanikuks ja liisinguandjaks on Eesti Vabariigis tegevusluba omav finantsasutus või sellele kuuluv liisingettevõte;
- e) kindlustusjuhtumi toimumise ajal ei ületa kindlustatud sõiduki lepingujärgne liisingujääk 40 000 eurot.

8.13.2 Kui sõiduki lepingujärgne liisingujääk on kindlustusjuhtumi toimumise hetkel sõiduki harilikust hinnast väiksem, hüvitatakse sõiduki harilik hind.

8.14 Uusväärtuskindlustus

8.14.1 Uusväärtuskindlustuse alusel hüvitatakse punktides 7.2–7.6 nimetatud kindlustusjuhtumi tagajärjel hävinud, varastatud või röövitud sõiduki ostuhind järgmiste tingimuste koosesinemisel:

- a) sõiduk on olnud kindlustusperioodi jooksul tavakasutuses. Sõiduki tavakasutuseks ei loeta sõiduki kasutamist tingimuste punktis 2.1 loetletud viisil;
- b) sõiduki registrimass ei ületa 3500 kg;
- c) sõiduk oli ostetud ametlikust margiesindusest ning sõiduki läbisõit ostu hetkel ei ületanud 5000 kilomeetrit;
- d) sõiduki suhtes oli sõlmitud leping 30 päeva jooksul selle soetamisest;
- e) sõiduki vanus selle hävimisel ei ületa ühte aastat esmaregistreerimisest;
- f) sõiduki läbisõit enne kindlustusjuhtumi saabumist ei ületa 40 000 kilomeetrit.

8.14.2 Uusväärtuskindlustuse kaitse kehtib ka juhtumitele, kus õnnetusjuhtumi põhjustaja oli teine osapool ning sõidukile tekkinud kahju hüvitatakse teise osapoole kindlustusandja poolt. Sellisel juhul hüvitatakse kohustusliku liikluskindlustuse alusel hüvitatava sõiduki hariliku hinna ja sõiduki ostuhinna vahe.

8.15 Laadimiskahjude kindlustus

Laadimiskahjude kindlustuse korral hüvitatakse kindlustatud eseme kahjustumisest või hävimisest tekkinud kahju, mis on põhjustatud veose või koorma peale- või mahalaadimisest.

8.16 Ümber- või sissevajumise kindlustus

Sõiduki ümber- või sissevajumise kindlustuse korral hüvitatakse kindlustatud eseme kahjustumisest või hävimisest tekkinud kahju, mis on põhjustatud sõiduki ümber- või sissevajumisest ilma, et oleks toimunud teelt väljasõitu, aukusõitu või kokkupõrget mistahes esemega.

8.17 Tervisekahjustuse kindlustus

8.17.1 Tervisekahjustuse kindlustuse korral on kindlustatud esemeks kindlustatu elu ja tervis käesolevates tingimustes sätestatud ulatuses.

8.17.2 Kindlustatuks on kõik sõidukis viibivad isikud, kes kasutavad sõidukit õiguslikul alusel.

- 8.17.3 Kindlustatuks ei loeta isikut, kes kasutab sõidukit ilma õigusliku aluseta, näiteks kasutab sõidukit omavoliliselt või juhib varastatud või röövitud sõidukit, või viibib sõidukis eelpool nimetatud tegude ajal kaasreisijana.
- 8.17.4 Kindlustusjuhtumiks käesolevate tingimuste mõistes on kindlustusperioodi jooksul kindlustatud sõidukiga toimunud kindlustujuhtum (punktid 7.2–7.6), mille otsese tagajärjena on kindlustatule tekkinud püsiv puue või kindlustatud isik sureb.
- 8.17.5 Tervisekahjustuse kindlustuse kindlustushüvitise liikideks on püsiva puude hüvitis ja surmajuhtumihüvitis.
- 8.17.6 Püsivaks puudeks käesolevate tingimuste mõistes on 1 (ühe) aasta jooksul pärast kindlustusjuhtumi toimumist välja kujunenud meditsiiniliselt tõendatud püsiv meeleorgani, kehaosa või selle funktsiooni osaline või täielik kaotus.
- 8.17.7 Surmajuhtumiga on käesolevate tingimuste mõistes tegemist juhul, kui surm saabub kindlustusjuhtumi tagajärjel 1 (ühe) aasta jooksul alates selle toimumisest.
- 8.17.8 Mõlema kindlustushüvitise liigi kohta kokku kehtib üks poliisile märgitud kindlustussumma. Kindlustussumma kohaldub eraldi iga kindlustatud isiku suhtes.

9. VÄLISTUSED

9.1 Üldine

- 9.1.1 Välistus on tingimustes sätestatud juhtum, kahju või kulu, mis välistab või piirab kindlustushüvitise maksmise kohustust.
- 9.1.2 Lisaks käesolevas peatükis toodud välistustele kohaldatakse iga kindlustusriski (punkt 7), täiendavat kindlustuskaitset (punkt 8) või kindlustushüvitise maksmise põhimõtteid (punkt 13) käsitlevas punktis eraldi välja toodud välistusi ning Salva Kindlustuse AS-i üldtingimustes toodud välistusi.
- 9.1.3 Kindlustusjuhtumiks ei loeta kahju, mille on sõidukile või selle osale põhjustanud:
- tavapärase kasutamise, kulumine, rooste, eksploatatsioonilised vigastused või kaubandusliku väärtuse kadu;
  - projekteerimis-, konstruktsiooni- või materjaliviga, tehase või remonditöökoja viga;
  - õli või jahutusvedeliku puudulik tsirkulatsioon sõiduki mootoris või selle lisaseadmeis, käigukastis, ülekanadeseadmeis või jahutussüsteemis. Erandina ei kohaldata välistust, kui õli või muu vedeliku puudulik tsirkulatsioon oli tingitud kokkupõrkest või teelt väljasõidust ja kahju on tekkinud vahetult pärast kokkupõrget või teelt väljasõitu ning enne sõiduki edasist kasutamist;
  - vee sattumine sõiduki mootorisse või toitesüsteemi. Erandina ei kohaldata välistust, kui kahju on tekkinud põhjusel, et sõiduk on teelt välja sõitnud, põrganud kokku muu esemega või realiseerunud on tormi, rahe või üleujutuse risk;
  - sõidukis või sellega haakes olevas haagises veetav koorem, kui kahjujuhtumit ei ole põhjustanud kokkupõrge mistahes esemega või otsasõit mistahes takistusele, teelt väljasõit, aukusõit, esemete kukkumine sõidukile;

Näide: Sõiduki järsu pidurdamise tagajärjel hakkab sõidukile paigaldatud koorem või pagas liikuma ja kahjustab sõidukit. Nimetatud sündmust ei loeta kindlustusjuhtumiks.

- osalemine võistlustel, treeningsõidul või kehvustestidel (sh amatöörspord või mitteametlikud võistlused);
- konfiskeerimine;
- mistahes juhtum, kui sõidukit kasutas selleks õigustatud isik õigusvastasel eesmärgil või õigusrikkumisele kaasaaitamiseks;
- kindlustusvõtja, kindlustatud isiku või muu sõidukit valdama lubatud isiku tahtlus, raske hooletus või mistahes tahtlik õigusaktidest tulenevate nõuete rikkumine sõiduki kasutamisel, millega suurendatakse teadlikult kahjujuhtumi saabumise tõenäosust või kahju suurust;

Näide: Kindlustusjuhtumiks ei loeta kahju, mille on põhjustanud sõidukiga liiklussummiku vältimiseks üle haljasala sõitmine, jalakäijate alale sõitmine üle sõidukite liiklemisele seatud tõkete, raudteeülesõidukohale sõitmine olukorras, kus tõkkepuu on alla lastud, maanteel eessõitvast sõidukist valelt poolt möödasõidu sooritamine, muu ebamõistlik ohtlik tegevus.

- j) külmumine või jäätumine;
- k) sõidukis olevad koduloomad;
- l) anumast väljavoolanud vedelik.

9.1.4 Hüvitamisele ei kuulu kahju põhjustanud detaili või sõlme maksumus ega tehniline rike.

9.1.5 Sõiduki velgede kaubandusliku väärtuse kaoks loetakse eelkõige velje kriimustuste või muude väiksemate defektide tekkimist, mille olemasolu ei takista velje edasist tavapärasest kasutamist.

Näide: Sõidukiga sõidetakse vastu kõnnitee äärekivi, mille tagajärjel tekib velje välispinnale esteetiline kahjustus. Tegemist on velje kaubandusliku väärtuse kaoga, mida ei loeta kahjuks.

9.1.6 Varguseks, röövimiseks ja omavoliliseks kasutamiseks ei loeta kindlustatud eseme äravõtmist kelmuse või väljapressimise teel.

9.1.7 Kindlustushüvitis ei kuulu maksmisele, kui kindlustusvõtja, tema esindaja või hüvitise saamiseks õigustatud isik annab kindlustusjuhtumi toimumise asjaolude kohta ebaõiget teavet või jätab olulise teabe või tõendid esitamata.

9.1.8 Vaieldava juhtumi korral peab kindlustusvõtja tõendama, et tegu ei olnud mõne punkti 9.1.3 alapunktides a–l nimetatud juhtumiga.

9.2 Tervisekahjustuse kindlustuse välistused

9.2.1 Kindlustusjuhtumiks käesolevate tingimuste mõistes ei ole kindlustatu:

- a) haigus, välja arvatud juhul, kui haigus on vahetult tingitud liiklusõnnetusest;
- b) hammaste ja hambaproteeside hävimine, kadumine või vigastamine;
- c) psüühikahäire tekkimine, välja arvatud juhul, kui psüühikahäire on tekkinud liiklusõnnetusest põhjustatud peaju traumaatilise vigastusest;
- d) poolt elu või tervise teadlikult ohtu seadmine, enesevigastamine, enesetapp, enesetapukatse;
- e) püsiv puue või surm, kui selle tekkimisele on aidanud kaasa varasem haigus või kehavigastus.

9.2.2 Kui kindlustatud sõidukile tekkinud kahju ei kuulu lepingu alusel hüvitamisele, ei kuulu maksmisele ka püsiva puude või surmajuhtumi hüvitis.

10. KINDLUSTUSVÕTJA KOHUSTUSED

10.1 Üldine

Käesolevas punktis on sätestatud kindlustusvõtja, kindlustatud isiku või muu sõidukit valdama lubatud isiku alljärgnevad kohustused. Lisaks käesolevas punktis toodud kohustustele kohaldatakse Salva Kindlustuse AS-i üldtingimustes toodud kohustusi.

10.2 Üldised kohustused

10.2.1 Juhul kui ei ole kokkulepitud teisiti, on kindlustusvõtja kohustatud tegema fotod kindlustatavast sõidukist vahetult enne kindlustusperioodi algust.

10.2.2 Salva nõudmisel on kindlustusvõtja kohustatud esitama fotod sõidukist, mis on tehtud vahetult enne kindlustusperioodi algust.

10.2.3 Kindlustusvõtja või sõiduki õiguspärane valdaja on kohustatud teavitama teisi isikuid lepingust tulenevatest kohustustest enne sõiduki üleandmist nende valdusesse.

10.2.4 Salva nõudmisel on kindlustusvõtja kohustatud esitama sõiduki Salvale ülevaatuseks kolme tööpäeva jooksul alates kirjaliku nõude saamise päevast.

- 10.2.5 Kindlustusvõtja on kohustatud teatama hiljemalt viie tööpäeva jooksul kirjalikult Salvale järgmistest muutustest:
- sõiduki vöörandamine;
  - nime või kontaktandmete muutumine;
  - sõiduki kasutusviisi muutumine (vt punkti 2.1);
  - topeltkindlustus;
  - muud lepingu sõlmimisel Salvale teatavaks tehtud või lepingusse märgitud riski mõjutatavate asjaolude muutused.
- 10.2.6 Kui punktis 10.2.5 nimetatud muutusega kaasneb riski oluline suurenemine, on kindlustusvõtja kohustatud tasuma lisamakse Salva poolt määratud ulatuses ja täitma Salva asjakohaseid ettekirjutusi.
- 10.2.7 Sõiduki jäänuki üleandmisel tuleb sõiduk loovutada Salvale Eesti Vabariigi territooriumil kas müügilepingujärgses kompleksuses (uusväertuskindlustuse kindlustuskaitse korral) või vahetult kindlustusjuhtumi toimumisele eelnenud kompleksuses, sh tuleb anda üle sõiduki rehvid, veljed jms.
- 10.3 Liiklusõnnetuse, õnnetusjuhtumi ning tervisekahjustuse riski vähendamise nõuded**
- 10.3.1 Sõidukit ei tohi juhtida haigena, üleväsinuna või reaktsioonikiirust mõjutavate ravimite, alkoholi, narkootiliste või psühhotroopsete ainete mõju all olles või mistahes muus seisundis, mis takistab sõiduki ohutut juhtimist. Eelneva nõuetekohaseks täitmiseks tuleb sõidukijuhil enda seisundit hinnata nii vahetult enne sõiduki juhtimise alustamist kui ka pidevalt sõiduki juhtimise käigus. Juhul kui sõiduki juhtimise ajal tekivad mistahes haigushoole, terviserikkele või üleväsimusele viitavad tunnused, tuleb sõiduki juhtimine koheselt lõpetada. Juhul kui sõidukijuht jääb sõidukit juhtides magama või kaotab juhtides muul põhjusel teadvuse, loetakse, et isik on rikkunud käesolevas punktis sätestatud ohutusnõudeid.
- 10.3.2 Kõik sõidukis viibivad isikud peavad olema kinnitatud turvavöega.
- 10.3.3 Sõidukijuhil peab olema sõiduki juhtimiseks vastava kategooria sõiduki kehtiv juhtimisõigus, kehtiv juhiluba ja kehtiv tervisetõend.
- 10.3.4 Kutselised autojuhid peavad järgima AETR (Euroopa rahvusvaheliste autovedude sõidukite) töölepingu tingimusi ja sõidukijuhi tegevust reguleerivaid õigusakte.
- 10.3.5 Sõidukijuht ei tohi sõidu ajal tegeleda kõrvaliste tegevustega. Kõrvalisteks tegevusteks on kõik tegevused, mis viivad sõidukijuhi tähelepanu eemale tema esmaselt ülesandelt ehk ohutult sõidukijuhtimiselt.
- 10.3.6 Sõidukiga ei tohi liigelda kaldaalal, soisel alal, vees, maastikul liiklusseaduse mõistes ega lubatust suurema kaldenurga all.
- 10.3.7 Sõidukiga ei tohi liigelda jääl, v.a asjaomase ametkonna poolt üldiseks kasutamiseks avatud taliteel või jääteel.
- 10.3.8 Sõidukit ei tohi lubada juhtida vastava kategooria sõiduki juhtimisõiguseta või joobeseisundis isikul või anda volitust sõiduki kasutamiseks, omamata selleks õigust.
- 10.3.9 Sõidukijuht on kohustatud järgima asjakohaste liikluskorraldusvahendite või õigusaktidega kehtestatud sõidukiiruse piirmäärasid.
- 10.3.10 Sõiduki tehniline seisukord peab vastama õigusaktidega kehtestatud tehnonõuetele.
- 10.3.11 Sõidukit tuleb kasutada, hooldada ja remontida vastavalt tootjatehase ettekirjutustele.
- 10.3.12 Sõiduki rehvide seisukord peab vastama õigusaktidega kehtestatud nõuetele ning suverehve ei tohi kasutada ajal, mil talverehvide kasutamine on õigusaktide alusel kohustuslik. Lisaks eeltoodule ei tohi suverehve kasutada ajal, mil nende kasutamine suurendab olulisel määral kindlustusjuhtumi saabumist ja kasutamise ebasobivus on üldteada (nt oktoobrikuus sõidetakse suverehvidega lumisel või libedal teel ja seetõttu põhjustatakse liiklusõnnetus).
- 10.3.13 Tuleb järgida Salva ettekirjutusi ja nõudeid ning politsei ja teiste pädevate ametiasutuste korraldusi.
- 10.4 Tulekahju riski vähendamise nõuded**
- 10.4.1 Sõidukis ei tohi tekitada tuleohtlikku olukorda. Sõiduki mootoriruumi ja muude osade valgustamiseks võib kasutada ainult elektrivalgust. Sõidukis ei tohi kasutada lahtise tule allikat

(sh suitsetada). Sõidukit remontides tuleb kinni pidada asjakohastest ohutuseeskirjadest ja nõuetest.

10.4.2 Sõidukiga ei tohi liigelda ja seda ei tohi parkida tulekahju läheduses.

10.5 Sõiduki või sõiduki osa varguse, omavolilise kasutamise ning vandalismi riski vähendamise nõuded

10.5.1 Sõiduki võtmeid ja muid sõiduki avamiseks ja käivitamiseks ettenähtud seadmeid ei tohi hoida sellises kohas või sellisel viisil, mis võimaldavad kolmandatel isikutel neid kätte saada, näiteks kui sõiduki võtmeid hoitakse väljaspool lukustatud kappi, peab võtmete hoidmise ruum olema suletud ja ukсед lukustatud, võtmeid ei ole lubatud jätta üldkasutatavasse garderoobi vms. Lukustamisnõue ei kuulu täitmisele, kui sõiduki võtmed on vahetu ja katkematu järelevalve all.

10.5.2 Sõiduki võtme(te) varguse või kaotamise korral peab kindlustusvõtja sellest Salvale viivitamata kirjalikult teatama ning lukud ja olemasoleva turvasüsteemi ümber kodeerima või vahetama.

10.5.3 Sõidukist lahkudes tuleb sulgeda sõiduki aknad, katuseluuk ja pakiruum ning sõiduk lukustada, sõidukile paigaldatud nõutavad turvaseadmed tuleb aktiveerida.

10.5.4 Haagist, mis ei ole sõidukiga ühendatud, peab hoidma valvataval ja suletud territooriumil või lukustatud garaažis. Valveks loetakse katkematu mehitud või elektroonilist valvet, kus kindlustatud ese on valvepeingu objektiks. Eeltoodut ei rakendata, kui haagis on varastatud koos haagist vedanud sõidukiga ning haagist vedanud sõiduki varguse korral on tegemist kindlustusjuhtumiga käesolevate tingimuste mõistes.

10.6 Tegutsemine kahjujuhtumi korral

10.6.1 Kindlustusvõtja, kindlustatud isik või muu sõidukit valdama lubatud isik on kahjujuhtumi korral kohustatud täitma järgmisi nõudeid:

a) tegema kõik selleks, et hoida ära täiendava kahju tekkimist;

Näide: Pärast kahjujuhtumi toimumist võib sõidukit kasutada vaid juhul, kui sõiduki juht on kontrollinud ja veendunud, et sõiduk on edasiseks kasutamiseks tehnonõuetele vastavas seisukorras, sh et õli, kütus või jahutusvedelik ei leki ning pidurid, tuled, rehvid jms on töökorras.

- b) võtma tarvitusele abinõud sõiduki päästmiseks ja edasise kahju vähendamiseks;
- c) osalema juhtumi asjaolude selgitamises sündmuskohal, kirjalikult fikseerima tunnistajate ja osapoolte isikud ning kontaktandmed (sh andmed sõidukite kohta) ja määratlema sündmuskoha;
- d) liiklusõnnetuses osalenud sõidukijuht on kohustatud võimaldama enda joobe kontrollimist;
- e) liiklusõnnetuses osalenud sõidukijuht ei tohi tarvitada alkoholi, narkootilisi või psühhotroopseid aineid kuni asjaolude selgitamiseni sündmuskohal ja/või enne joobeekspertiisi;
- f) viivitamata teatama juhtunust varguse, röövimise, omavolilise kasutamise või vandalismi korral politseile, tulekahju korral politseile ja päästeametile, liiklusõnnetuse korral vastavalt õigusaktidele politseile, loomale või linnule otsasõidu korral Häirekeskusele või Keskkonnaametile, kui selline kohustus tuleneb õigusaktidest;
- g) teatama juhtunust kirjalikult taasesitamist võimaldavas vormis Salvale või tema nimetatud koostööpartnerile hiljemalt kahe tööpäeva jooksul pärast kahjujuhtumit või alates päevast, kui kindlustusvõtja sai teada või pidi teada saama kahjujuhtumi toimumisest, esitades kõik temale teadaolevad tõesed andmed juhtumi asjaolude, kahjujuhtumi toimumise kohta, kahju suuruse ning tunnistajate ja osapoolte (sh süüdlase) kohta ja näitama Salva nõudel kahjujuhtumi toimumise kohta;
- h) täitma Salva esindaja ning raviarsti juhiseid;
- i) esitama kahjustatud sõiduki Salvale või tema nimetatud koostööpartnerile ülevaatamiseks kahjujuhtumijärgses seisundis. Kindlustusvõtjal ei ole õigust Salvaga kokku leppimata asuda sõidukit taastama või utiliseerima;

- j) sõiduki varguse, röövimise või omavolilise kasutamise korral andma Salvale üle sõiduki registreerimistunnistuse ja kõik tema valduses olevad mehaanilised ja elektroonilised võtmed;
  - k) esitama Salvale sõidumeeriku ketta pärast kahjujuhtumi toimumist, juhul kui sõidukil on ette nähtud mehaanilise sõidumeeriku olemasolu. Kui sõidukile on paigaldatud digitaalne sõidumeerik, peab kindlustusvõtja esitama digitaalse salvestuse või võimaldama Salva esindajal tutvuda sõiduki juhi või tööandja juuresolekul kahjujuhtumi toimumise aja ning sellele eelnenud ja järgnenud perioodi kohta sõidumeerikusse salvestatud andmetega.
- 10.6.2 Kindlustusvõtjal lasub kahju tõendamise kohustus, sh tõendite esitamise kohustus.
- 10.6.3 Kui mingi kahjuosa on tõendamata või Salva hüvitamiskohustus on osaliselt vaidlustatav, siis hüvitatakse tähtaja jooksul see kahjuosa, mis on tõendatud ja mille üle ei ole vaidlusi.
- 10.6.4 Kõik avaldused, taotlused ja seletused tuleb esitada kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

11. KOHUSTUSTE RIKKUMISE TAGAJÄRJED

- 11.1 Kui kindlustusvõtja, kindlustatud isik või muu sõidukit valdama lubatud isik rikub kohustust, mille eesmärk oli vähendada kindlustusriski realiseerumise võimalikkust, siis on Salval õigus vähendada kindlustushüvitist või keelduda kindlustushüvitise maksmisest.
- 11.2 Kui kindlustusvõtja, kindlustatud isik või muu sõidukit valdama lubatud isik rikub tahtlikult kohustust, mida tuli täita pärast kindlustusjuhtumi toimumist, vabaneb Salva täielikult kindlustushüvitise maksmisest.
- 11.3 Kui kindlustusvõtja, kindlustatud isik või muu sõidukit valdama lubatud isik rikub raskest hooletusest kohustust, mida ta pidi täitma pärast kindlustusjuhtumi toimumist, ning rikkumisel on mõju kindlustusjuhtumi asjaolude ja Salva täitmise kohustuse kindlakstegemisele, vabaneb Salva osaliselt või täielikult kindlustushüvitise maksmisest.
- 11.4 Erandina kohaldatakse punktides 10.2.1 ja 10.2.2 sätestatud kohustuse rikkumisel kindlustusjuhtumi korral kolmekordset sõiduki põhiomavastutust.

12. SALVA KOHUSTUSED

Salva on kohustatud:

- a) tutvuma esitatud dokumentidega;
- b) vaatama kahjustatud sõiduki üle viie tööpäeva jooksul avalduse saamisest, eeldusel, et sõiduk asub Eesti Vabariigis;
- c) hüvitama kindlustusjuhtumi tõttu tekkinud kahju hiljemalt ühe kuu jooksul alates hetkest, kui kahju tekkimise asjaolude põhjal on kindlaks tehtud, et tegu on kindlustusjuhtumiga, ja kui Salva on kahju suuruse välja selgitanud;
- d) edastama kindlustushüvitise vähendamise või selle maksmisest keeldumise otsuse ühe kuu jooksul alates hetkest, kui kahju tekkimise asjaolud on kindlaks tehtud, kõik nõutavad tõendid, dokumendid ja avaldused on esitatud ja kindlustusvõtja ning kindlustatud isiku kohustused Salva ees on täidetud.

13. KINDLUSTUSHÜVITISE MAKSMISE PÕHIMÕTTED

13.1 Kindlustusväärtes ja kindlustussumma

- 13.1.1 Kindlustusväärtes käesolevate tingimuste tähenduses on kindlustatud eseme harilik hind vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist.
- 13.1.2 Harilikuks hinnaks loetakse rahalist väärtust (turuväärtust) Eesti Vabariigis.
- 13.1.3 Erinevalt punktides 13.1.1 ja 13.1.2 toodust hüvitatakse liisingväärtes kindlustuse korral hävinud, varastatud või röövitud sõiduki liisinglepingu jääkväärtus.
- 13.1.4 Erinevalt punktides 13.1.1 ja 13.1.2 toodust hüvitatakse uusväärteskindlustuse korral hävinud, varastatud või röövitud sõiduki ostuhind.

- 13.1.5 Kindlustussumma on maksimaalne väljamaksesumma. Kui lepingust ei tulene teisiti, võrdub kindlustussumma kindlustusväärtusega. Sõiduki kindlustamise korral kindlustussumma kindlustusperioodil tehtud väljamaksete tõttu ei vähene.
- 13.1.6 Kindlustussumma märgitakse poliisile.
- 13.1.7 Kindlustusväärtust väljendavat summat poliisile ei märgita.
- 13.2 Kindlustushüvitise maksmise põhimõtted kindlustatud eseme kahjustumise korral**
- 13.2.1 Kindlustatud eseme kahjustumisega kindlustusjuhtumi tagajärjel on tegemist siis, kui seda on võimalik remontida ning remontimine on majanduslikult otstarbekas ja tehniliselt võimalik.
- 13.2.2 Kindlustatud eseme kahjustumisel hüvitatakse remontimise mõistlikud kulud.
- 13.2.3 Remontimisel hüvitatakse kindlustusjuhtumieelsele kulumile, väärtusele ja kvaliteedile vastavate varuosade ja detailide maksumus. Kui kahjustatud osi on võimalik taastada, siis ei ole Salva kohustatud hüvitama osade asendamist uutega.
- 13.2.4 Kui kahjustunud sõiduki suhtes kehtib tootjatehase üldgarantii, lähtutakse hüvitamisel sõiduki taastusremondist tootjatehase esinduses või esinduse poolt aktsepteeritud töökojas.
- 13.2.5 Tootjatehase üldgarantiiks ei loeta tootjatehase värvigarantiid ja keregarantiid pärast üldgarantii perioodi lõppemist ega automüügi ettevõtte või esinduse poolt antud lisagarantiid, kui selle sisu ei ole identne tootjatehase üldgarantiiga.
- 13.2.6 Käibemaksu ei arvestata kindlustushüvitise hulka ulatuses, mille osas on kindlustusvõtjal selle tagasisaamise või tasaarveldamise õigus, välja arvatud juhul, kui poliisile on märgitud teisiti.
- 13.2.7 Kui kindlustusvõtja soovib kindlustatud eseme remontimist remondiettevõttes, on ta kohustatud sõlmima remondiettevõttega töövõtulepingu. Salva ei vastuta kindlustatud eseme taastusremonti teostava remondiettevõtte tööde kvaliteedi eest.
- 13.2.8 Kahjustunud kindlustatud ese remonditakse poolte kokkuleppel valitud remonditöökojas. Juhul kui remonditöökoja osas kokkulepet ei saavutata, nimetab remonti teostava remonditöökoja Salva.
- 13.2.9 Kui kindlustusvõtja ei soovi teostada kindlustatud eseme remonti Salva nimetatud remonditöökojas, makstakse välja rahaline hüvitis. Kindlustushüvitise suurus on sellisel juhul piiratud Salva nimetatud remonditöökoja poolsete remondikulude eeldatava maksumusega, mida vähendatakse käibemaksu, võimalike kindlustushüvitise vähenduste ning omavastutuse võrra.
- 13.3 Kindlustushüvitise maksmise põhimõtted kindlustatud eseme hävimise, varguse või röövimise korral**
- 13.3.1 Kindlustatud eseme hävimisega kindlustusjuhtumi tagajärjel on tegemist siis, kui kindlustatud eset ei ole majanduslikult otstarbekas või tehniliselt võimalik remontida või kui kindlustatud ese on varastatud või röövitud.
- 13.3.2 Kindlustatud eseme hävimise korral on hüvitise maksimaalseks suuruseks hävinud eseme harilik hind v.a. liisingväärtus- ja uusväärtuskindlustuse korral (vaata punkte 13.1.3 ja 13.1.4). Eseme hariliku hinna määrab kindlaks Salva. Kindlustushüvitise suurus vähendatakse kindlustushüvitise võimalike vähenduste ning omavastutuse võrra.
- 13.3.3 Kui kindlustatud eseme hariliku hinna hüvitamisel ei anta selle valdust ja omandiõigust Salvale üle, vähendatakse kindlustushüvitist kindlustatud eseme kindlustusjuhtumijärgse väärtuse võrra.
- 13.3.4 Hävinud rehvi või rehvide korral on hüvitise suuruseks hävinud rehvi(de) väärtus vastavalt selle (nende) kindlustusjuhtumieelsele kulumile. Kui hävib ainult üks rehvi ja asendamine sama kulumisastmega rehvi ei ole võimalik, hüvitatakse maksimaalselt kahe samaväärse rehvi maksumus.
- 13.3.5 Rehvi hävimisest tekkinud kahju ei kuulu hüvitamisele, kui sõiduki hävinud rehvi tehnoseisund ei vastanud õigusaktides sätestatud nõuetele.
- 13.3.6 Käibemaksu ei arvestata kindlustushüvitise hulka ulatuses, mille osas on kindlustusvõtjal selle tagasisaamise või tasaarveldamise õigus, välja arvatud juhul, kui poliisile on märgitud teisiti.
- 13.4 Kindlustushüvitise maksmise põhimõtted tervisekahjustuse kindlustuse korral**
- 13.4.1 Üldine**
- Kui sama kindlustusjuhtumi tagajärjel tekib kindlustatul lepingu alusel õigus mitmele erinevale hüvitisliigile (püsiva puude hüvitis, surmajuhtumihüvitis), siis lähtutakse hüvitiste määramisel järgmistest põhimõtetest:

- a) esmajärjekorras hüvitatakse püsiva puude hüvitis ja seejärel surmajuhtumihüvitis;
- b) surmajuhtumihüvitist vähendatakse sama tervisekahjustuse tõttu varem makstud püsiva puude hüvitise võrra.

13.4.2 Püsiva puude hüvitis

- 13.4.2.1 Lepingu alusel makstakse püsiva puude hüvitist, kui kindlustatul kujuneb kindlustusjuhtumi tagajärjel püsiv puue. Püsiva puude hüvitise saamise õigus tekib, kui püsiv puue on välja kujunenud 1 (ühe) aasta jooksul pärast kindlustusjuhtumi toimumist.
- 13.4.2.2 Kindlustusjuhtumist põhjustatud püsiva puude olemasolu ja suurus lepingu tähenduses määratakse kindlaks 1 (ühe) aasta jooksul pärast kindlustusjuhtumi toimumist, võttes aluseks kindlustatu tervisliku seisundi sellel hetkel.
- 13.4.2.3 Püsiva puude määramisel võrreldakse kindlustatu tervislikku seisundit samaealise terve isiku tervisliku seisundiga, võttes arvesse vaid püsiva puude raskust ja iseloomu, mitte aga kindlustatu individuaalseid omadusi, näiteks eluviisi, ametit ega harrastusi. Püsiva puude määramisel ei võeta arvesse töövõimekaotust ega sissetuleku vähenemist.
- 13.4.2.4 Püsiv puue määratakse meditsiiniliste dokumentide põhjal.
- 13.4.2.5 Püsiva puude hüvitist makstakse protsendina kokkulepitud kindlustussummast. Püsiva puude protsentuaalne suurus määratakse käesolevate tingimuste lisas 1 toodud püsiva puude protsendi määramise tabeli alusel, mis kehtis lepingu sõlmimise hetkel.
- 13.4.2.6 Kui kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkinud funktsioonihäiret ei ole käesolevate tingimuste lisas 1 esitatud püsiva puude protsendi määramise tabelis nimetatud, teeb Salva püsiva puude hüvitise kohta otsuse tabelis oleva sarnase raskusastmega funktsioonihäire järgi.
- 13.4.2.7 Kui kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkinud funktsioonihäired vastavad mitme käesolevate tingimuste lisas 1 esitatud püsiva puude protsendi määramise tabeli alajaotuse tunnustele, määratakse püsiva puude protsent selle alajaotuse alusel, kus kirjeldatud kahjustus on tekkinud funktsioonihäirete peamiseks põhjuseks.
- 13.4.2.8 Sotsiaalkindlustusameti (SKA) või muu riikliku meditsiinikomisjoni otsusega kindlaks määratud püsiva puude raskusaste ei ole Salvale püsiva puude määramisel siduv.
- 13.4.2.9 Püsiva puude hüvitist ei maksta, kui kindlustatu sureb antud kindlustusjuhtumi tagajärjel 1 (ühe) aasta jooksul arvates kindlustusjuhtumi toimumise päevast.

13.4.3 Surmajuhtumihüvitis

Kindlustatu pärija(te)l või muul hüvitise saamiseks õigustatud isikul tekib õigus surmajuhtumihüvitisele, kui kindlustatu sureb kindlustusjuhtumi tagajärjel 1 (ühe) aasta jooksul kindlustusjuhtumi toimumisest arvates. Surmajuhtumihüvitist makstakse kokkulepitud kindlustussumma ulatuses.

13.4.4 Kindlustushüvitise taotlemine

- 13.4.4.1 Püsiva puude kindlustushüvitise taotlemine

Püsiva puude hüvitise taotlemiseks peab kindlustushüvitise saamiseks õigustatud isik esitama Salvale järgmised dokumendid:

  - a) kirjalik hüvitistaotlus Salva vormil;
  - b) juhtumiga seotud epikriisid koos teostatud uuringute tulemustega, kiirabikaart;
  - c) politsei kinnitus liiklusõnnetuse toimumise ja asjaolude kohta.
- 13.4.4.2 Surmajuhtumi kindlustushüvitise taotlemine

Surmajuhtumihüvitise taotlemiseks peab kindlustushüvitise saamiseks õigustatud isik esitama Salvale järgmised dokumendid:

  - a) kirjalik hüvitistaotlus Salva vormil;
  - b) juhtumiga seotud epikriisid koos teostatud uuringute tulemustega, kiirabikaart;
  - c) politsei kinnitus liiklusõnnetuse toimumise ja asjaolude kohta;
  - d) ärakiri kindlustatud isiku surmatunnistusest, arstlik surmateatis, surma põhjuse teatis;
  - e) pärimisõigust tõendav dokument.
- 13.4.4.3 Kui kindlustusjuhtumi asjaolud vajavad selgitamist või kui menetletakse pärimisasja, pikeneb nende dokumentide esitamise tähtaeg, kuni dokumentide esitamine on võimalik.

- 13.4.4.4 Kui kindlustushüvitise saamiseks õigustatud isik ei täida käesolevate tingimuste punktides 13.4.4.1–13.4.4.2 nimetatud kohustusi ning nendel rikkumistel on mõju Salva kindlustushüvitise maksmise kohustuse või kindlustushüvitise suuruse väljaselgitamisele, on Salval õigus keelduda hüvitise maksmisest või hüvitist vähendada.
- 13.4.4.5 Kindlustushüvitise taotlemiseks vajaminevate dokumentide hankimisega seotud kulud kannab kindlustusvõtja, kindlustatu, tema seaduslik esindaja või muu hüvitise saamiseks õigustatud isik.
- 13.4.4.6 Salva nõutava täiendava arstliku ekspertiisi kulud kannab Salva.

14. OMAVASTUTUS

- 14.1 Omavastutus on lepinguga määratud rahasumma või muu väärtus, mille võrra vähendatakse Salva täitmiskohustust.
- 14.2 Erinevate tegude või sündmuste tagajärjel tekkinud kahjud loetakse erinevateks kindlustusjuhtumiteks. Omavastutust rakendatakse iga kindlustusjuhtumi korral eraldi.

Näide: Parkimiskohalt välja tagurdades riivab juht sõidukiga liiklusmärki. Juht ehmub ja sõidab uuesti liikumist alustades vastu piirdeaeda. Kuna tegemist on kahe erineva juhtumiga, rakendatakse mõlema juhtumi korral eraldi omavastutust.

- 14.3 Sõiduki põhiomavastutus on lepingus märgitud omavastutus õnnetusjuhtumi, tormi, rahe ja üleujutuse, tulekahju ja plahvatuse ning vandalismi korral.
- 14.4 Laadimiskahjude kindlustuse ning ümber- ja sissevajumise kindlustuse kindlustusjuhtumi korral rakendatakse lepingus märgitud õnnetusjuhtumi riski omavastutust.
- 14.5 Sõiduki varguse, röövimise või selle katse või omavolilise kasutamise ja sellega kaasnenud muu kahju korral on omavastutus poliisile märgitud protsent kindlustusväärtusest, v.a juhul, kui poliisil on kokku lepitud teistsugune eritingimus.
- 14.6 Sõiduki osade ja/või lisavarustuse varguse või selle katse korral on omavastutus poliisile märgitud protsent kahjusummast, kuid mitte vähem kui sõiduki põhiomavastutus, v.a juhul, kui poliisil on kokku lepitud teistsugune eritingimus.
- 14.7 Sõiduki remontimisel väljaspool Eesti, Läti või Leedu Vabariiki kohaldatakse kahekordset omavastutuse määra.
- 14.8 Klaasikindlustuse kindlustusjuhtumi ning loomale või linnule otsasõit omavastutuseta kindlustusjuhtumi korral kohaldatakse sõiduki remontimisel väljaspool Eesti, Läti ja Leedu Vabariiki kahekordset sõiduki põhiomavastutust.
- 14.9 Omavastutust ei rakendata järgmistel juhtudel:
- loomale või linnule otsasõit omavastutuseta kindlustusjuhtumi korra juhul, kui sõiduk remonditakse Eesti, Läti või Leedu Vabariigis (tingimuste punkt 8.3);
  - reisikatkestuse kindlustusjuhtumi korral (tingimuste punkt 8.4);
  - kasutuskatkestuse kindlustusjuhtumi korral (tingimuste punkt 8.5);
  - autoabi kindlustusjuhtumi korral (tingimuste punkt 8.6);
  - sõiduki võtmete kaotamisest, hävimisest või vargusest tingitud kahju hüvitamisel (tingimuste punkt 8.11);
  - sõiduki registreerimistunnistuse või juhilubade väljastamistasu hüvitamisel (tingimuste punkt 8.12);
  - tervisekahjustuse kindlustuse kindlustusjuhtumi korral (tingimuste punkt 8.17).

LISA 1. PÜSIVA PUUDE PROTSENDI MÄÄRAMISE TABEL

Käe puue	Protsent (%) püsiva puude kindlustussummast	
	primaarne	sekundaarne
4. või 5. sõrme täielik kaotus	7	3
3. sõrme täielik kaotus	10	8
2. sõrme täielik kaotus	15	10
2. sõrme kaotus 2 lüli võrra	10	8
2., 3., 4., 5. sõrme kaotus küüslüli võrra	5	3
pöidla täielik kaotus	20	15
pöidla anküloos põhiliigesest	15	10
pöidla küüslüli täielik kaotus või DIP liigesest anküloos	10	5
kõigi sõrmede või labakäe kaotus	60	50
randmeliigese anküloos soodsas asendis	20	15
randmeliigese anküloos ebasoodsas asendis	30	25
käe amputatsioon küünarvarre osast	60	60
käe amputatsioon õlavarre osast või küünarliigesest	70	70
käe amputatsioon õlaliigesest	80	80
õlaliigese anküloos soodsas asendis	30	20
õlaliigese anküloos ebasoodsas asendis	40	30
küünarliigese anküloos soodsas asendis	40	35
küünarliigese anküloos ebasoodsas asendis	25	20
mitteparanev õlavarre murd või ebaliiges, mis halvab õlavarrest funktsiooni	50	40
mitteparanev küünarvarre luude murd või ebaliiges, mis halvab küünarvarrest funktsiooni	40	30
õlavarre närvipõimiku vigastus, mis halvab täieliku käe funktsiooni	65	55
õlavarre närvipõimiku vigastus, mis halvab osaliselt käe funktsiooni	20	15
n. radialisel läbilõige küünarvarre tagumise külgmise rühma lihaste halvatusena	40	35
n. medianuse läbilõige küünarvarre eesmise rühma lihaste halvatusena	45	35
n. ulnarise läbilõige	7	3

* Perifeerse närvide vigastus objektiviseeritakse ENMG uuringuga

Jala puue	%
jala amputatsioon puusaliigesest	70
jala amputatsioon reie osast	60
jala amputatsioon põlveliigesest	50
jala amputatsioon säärest (ka hüppeliigese tasapinnast)	45
labajala amputatsioon tarsaalluude tasapinnast	35
labajala amputatsioon metatarsaalluude tasapinnast	30
kõikide varvaste amputatsioon põhiliigesest alates	25
suure varba amputatsioon põhiliigesest alates	10
ühe varba (mitte suure varba) amputatsioon põhiliigesest alates	3
puusaliigese anküloos	40
põlveliigese anküloos	30
hüppeliigese anküloos	25
hüppeliigese liikuvus kuni 15 kraadi	10
madaldunud kand pärast kandluu murdu	10
reieluu defektiga mitteparanev murd või ebaliiges, mis ei võimalda jalale keharaskust kanda	60
kederluu murru järgne seisund, mille tõttu põlvest jala painutus võimalik alla 15 kraadi	20
jala lühenemine trauma tõttu kuni 3 cm	10
jala lühenemine trauma tõttu enam kui 3 cm	20
jala lühenemine trauma tõttu enam kui 5 cm	30
alajäseme täielik halvatus närvi vigastuse tõttu	60
n. femoralise läbilõige reie eesmise rühma lihaste halvatusena	20
n. ischiadicuse läbilõige reie tagumise rühma lihaste halvatusena	30
n. tibialisel läbilõige sääre tagumise rühma lihaste halvatusena	20
n. peroneuse läbilõige sääre eesmise lihaskühma halvatusena	15

* Perifeerse närvide vigastus objektiviseeritakse ENMG uuringuga

Seedetrakti puue	%
alalõualuu kaotus	100
keele amputatsioon kuni 1/2 ulatuses	15
keele amputatsioon üle 1/2 ulatuses	30
söögitoru ahenemus (läbitav vaid vedelale toidule)	40
söögitoru läbimatus (gastrostoom toitmiseks)	60
soolte vigastus, mis tingib püsiva stoomi	70
trauma tulemusel saadud lühikese soole sündroom	85
maksa vigastusest tingitud maksakoe kaotus vähemalt 1/2 osas	15
põrna kaotus	8
kõhunäärme traumast näärme puudulikkus (1. tüüpi diabeet)	75

Hingamiselundite puue	%
ühe kopsu kaotus, mis põhjustab hingamispuudulikkuse	35
kopsu osaline kaotus, mis põhjustab hingamispuudulikkuse	20
kõri või trahhea ahenemine, mis nõuab aastas korduvaid uuringuid ja manipulatsioone	20

Eritus ja suguorganite puue	%
ühe neeru eemaldamine	10
neerude puudulikkus, mis nõuab neerude asendusravi	75
kuseteede läbimatus, mis nõuab püsivat stoomi	70
kuseteede ahenemine, mis nõuab sagedasi eriarsti visiite ja protseduure	25
traumast tingitud kusepidamatus, mis tingib hügieenivahendite pidevat kasutamist	45
põie mahu vähenemine enam kui 2/3	10
suguti ja munandite kaotus	50
emaka kaotus alla 40 a vanusel	50
kõikide munajuhade ja munasarjade kaotus	30
mõlema munandi või osaliselt suguti kaotus	30

Lüülsamba kaelaosa puue	%
kaelalülide liikumatus trauma või luumurru stabiliseerimise tulemusel	25

Närvisüsteemi puue	primaarne %	sekundaarne %
apalliline seisund	100	
pea- või seljaaju vigastusest tingitud:		
monoparees	kuni 65	55
hemi-, paraparees	kuni 100	
tetraparees	100	
kraniaalnärvi halvatus	10	

* Hinnang halvatusel ulatusele ja sügavusele antakse närviarstide poolt tunnustatud SSS skaala ja ENMG uuringu alusel

Nägemise puue	%
ühe silma akommodatsiooni halvatus	15
kahelinägemine	10
hemianopsia vähemalt 50%	10
ühe silma nägemise täielik kaotus, mida ei ole võimalik taastada	50

Kuulmise puue	%
ühe kõrva täielik kurtus	30
mõlemast kõrvast täielik kurtus	50
väliskõrva kaotus	10

Näokolju vigastus	%
Näokolju vigastus, mis jätab püsiva välise defekti	15